

FRANCE JESENOVEC (1906–1984)

Marca se je izteklo življenje slavista – šolnika in strokovnega pisatelja Franceta Jesenovca. Osebnost je bil navezan na dve mesti: na svoj rojstni kraj Škofjo Loko in na Celje, kjer se je 1951. leta ustalil in poučeval na gimnaziji do upokojitve 1973. leta. Pred tem pa je bilo po šolanju na gimnaziji v Kranju in študiju slavistike v Ljubljani (diplomiral je leta 1931) nekaj službenih postaj: na ženskem učiteljski v Škofji Loki, na III. realni gimnaziji v Ljubljani pa na gimnazijah v Črnomlju in Brežicah. Jesenovčeva učiteljska avtoriteta je temeljila na širokem znanju, lahko bi rekli kar polihistoriskem. Po desetletjih ugotavljamu njegovi nekdanji dijaki, češ »profesor Jesenovec je znal odgovoriti na vse, kar si ga vprašal«. »Vse« pa ne pomeni le vprašanj v zvezi s slovenskim jezikom in literaturo, pa tudi ne samo s filozofijo in latinščino, ki ju je tudi poučeval, ampak zajema še druga področja, celo srednješolsko matematiko.

Ob šolskem delu, ki je bilo veliko obsežnejše, kot je zahtevala učna obveznost, je France Jesenovec do svoje sedemdesetletnice sodeloval v strokovnem tisku: tako pred vojno v Slovenskem jeziku in Levstikovem zborniku, po vojni pa v Slavistični reviji, Loških razgledih, zlasti pa v Jeziku in slovstvu in Celjskem zborniku. Temeljito oprt na vire in literaturo je segel tako na jezikoslovno kot na literarnozgodovinsko področje. Osveljeval je praktična vprašanja iz normativne slovnice. Že v prvih letnikih Jezika in slovstva je vrsta njegovih prispevkov v rubriki Slovniške in pravopisne drobtine. V nekaterih razpravah je razčlenjeval poglavja iz sodobnega knjižnega jezika, a je pri tem rad segal tudi v zgodovino jezika (npr.: Iz sintaktične in stilistične rabe povratnosvojljnega zaimka svoj, Slavistična revija 1954; Vrste oziranih odvisnikov, Jezik in slovstvo 1966; Naklonskost oblik, ki izražajo prihodnji čas, Jezik in slovstvo 1968; Odmev štajerščine v slovenskem knjižnem jeziku, Celjski zbornik 1962). V eni izmed razprav je opisal svoje domače narečje (Škofjeloško narečje, Loški razgledi 1961), v drugi je segel v celjsko okolico (Narečje vasi Sotensko nad Šmarjem pri Jelšah, Celjski zbornik 1959). Proučeval je tudi druge neknjižne zvrsti, to kažeta spisa Govor slovenskega otroka (Jezik in slovstvo 1963/1964) in Oznaka slovenskega pogovornega jezika v Celju in okolici (Jezik in slovstvo 1971/1972). To je bila tema njegovega predavanja na zborovanju slovenskih slavistov v Celju leta 1971.

V literarni zgodovini – z njo se je njegovo predvojno publicistično delovanje sploh začelo – so ga zanimala zlasti starejša obdobja, kjer je včasih k literarni obdelavi pritegnil še razčlemba avtorjevega jezika, pa realizem. Omenimo predvojni razpravi o Kranjski čbelici (Slovenski jezik 1941) in Snovanje Slovenskega juga leta 1967 (Levstikov zbornik 1933), med povojnimi pa Jurčič romantik (Jezik in slovstvo 1956/1957) in Ahacij Stržinar v Suhe (Loški razgledi 1962). Najbolj izrazit je Jesenovčev delež pri Celjskem zborniku. V njem je izšlo dvanajst njegovih razprav. S posebno domiselnostjo je leto za letom odkrival še neraziskana ali ne dovolj raziskana poglavja, osebnosti in dela širše celjske kulturnozgodovinske, predvsem slovstvene preteklosti (npr.: Mihael Zagajšek, 1960; Celjske slovenske novine, 1963; Drobničev slovar iz leta 1858, 1965; Odmev spodnjega Posavja v naši kulturni zgodovini, 1968).

Te razprave uvrščajo Franceta Jesenovca med tehtne osveljevalce kulturne preteklosti na osrednjem štajerskem področju.

Božena Orožen
Knjižnica Edvarda Kardelja v Celju